

Koiskalnio šaltinis

Turistinė vertė

Sinonimai

Nėra

Koordinatės

LKS: 370228; 6211511

Adresas

Plokščių k., Plokštinės miškas, Platelių sen., Plungės r. sav. Šaltinis yra 0,5–0,6 km į PR nuo buvusios raketinės bazės, rytiniame miškų masyvo pakraštyje. Tiesiai rytų kryptimi už 800 m nuo jo užpelkėjusiomis pakrantėmis apjuostas Burgio ežeriukas. Šaltinis yra gamtiniame Plokštinės rezervato šiaurės rytiniame kampe, prie Paburgės kraštovaizdžio draustinio su Burgio ir Burgalio eutrofiniu ežerokšnių kompleksu. Koiskalnio šaltinio teritorijos plotas – 0,2 ha. Koiskalnio šaltinis yra valstybės saugomas hidrogeologinis gamtos paveldo objektas

Tipas

Krintantis erozinis

Režimas

Nuolatinio veikimo

Vandeningumas

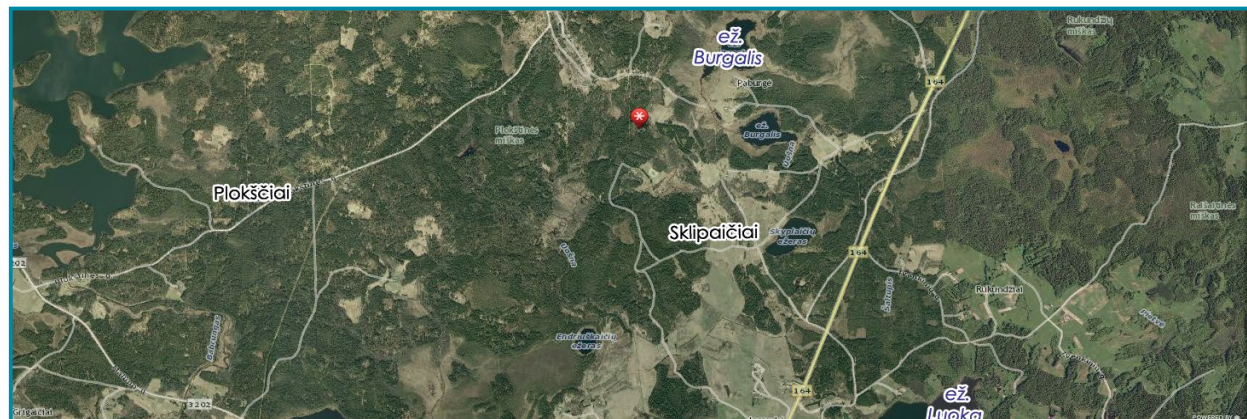
Vidutinio vandeningumo reikšmingas šaltinis. Jo ištaka pakankamai pajėgi, kažkur prilygstanti vidutinio debito versmėms (1–10 l/s). Viena iš pajėgesnių versmių parke, išsiliejančių iš sufozinio cirko ir nutekančių pietų kryptimi.

Vandens tipas

Kalcio, magnio hidrokarbonatinis

Aprašė:

P. Gedžiūnas,
Z. Zanevskij, 2012

Aplinka

Koiskalnio šaltinio versmės yra kalvos papėdėje išsiplovusio didelio (maždaug 30 × 50 m) sufozinio cirko dugne. Šiaurinėje pusėje stačiais šlaitais pusapvalis erozinis cirkas padrėkęs, užgožtas žolynų. Tankūs ir aukšti žolynai į šlaitą įrėztame apyplokščiame dugne (153 m NN) slepia išsiliejančius požeminio vandens ištakos židinius. Sufozinį cirką ir iš jo ištekantį upeliuką supa mišrus miškas. Rytų pusėje kiek praretėjusi šlapio miško laukymė. Tiesioginės šaltiniuojančios versmės nekaptuotos ar kaip kitaip pertvarkytos. Šaltinio aplinka „laukinė“, civilizacijos labiau nepaliesta. Patogiai prieiti taku ir pasisemti vandens galima nuo per upeliuką permesto lieptelio. Jis yra tik keletą metrų nuo aukštėliau šaltiniuojančio sufozinio cirko, lėkštame į pietų pusę pakrypusiame šlaitelyje. Juo nutekanciose išplovose ir pačiame upelyje išplautas įvairus smėlis su nedideliais akmenukais. Koiskalnio šaltinis yra įdomus hidrogeologiniu ir gamtiniu pažintiniu požiūriu – didesniame sufoziniame cirke atsivėręs kelių židinių šaltiniuotas ruožas su pajėgia gruntinio vandens ištaka.

Dabartinė būklė, kaptazas

Nekaptuotas.

Vandens fizikinės savybės

Nutekėjęs iš sufozinio cirko šaltinio vanduo ir ties lieptu susiliejęs upelin (2012-08-30) buvo išmatuotas mobiliu matuokliu. Vanduo šaltas – 8 °C temperatūros, silpnai šarminis (pH = 7,79). Savitasis elektros laidis (SEL – 382 μS/cm), vandens oksidacinis ir redukcinis potencialas (Eh = +192 mV), deguonies kiekis (O₂ = 9,56 mg/l). Nutekantis vanduo skaidrus, švarus, neturi kitokių užsistovincio vandens požymių. Nutekancio vandens išplovose ir upelyje nėra geležies ar kitokių nuosėdų.

Vandens cheminės savybės

Šaltinio vanduo gėlas, turi mažai mineralinių medžiagų. Bendroji ištirpusių mineralinių medžiagų suma (bendroji mineralizacija) 415 mg/l. Vanduo santykinai kietas, bendrasis kietumas siekia 5,52 mg-ekv/l. Kaip ir daugumos Žemaitijos nacionalinio parko šaltinių Koiskalnio vandenyje nedaug chloridų

(9 mg/l), natrio (3,8 mg/l), nedidelis ir organinės medžiagos kiekis (permanganato indeksas 1,6 mg/l). Nustatytas ir nedidelis kiekis geležies.

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)

$$M0,41 \frac{HCO_3 79}{Ca71Mg26} T8,0Q$$

Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	415		
Sausoji liekana 180 °C	271		
Bendrasis kietumas		5,52	
Karbonatinis kietumas		4,72	
Nekarbonatinis kietumas		0,80	
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	9	0,25	4,76
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	12	0,25	4,76
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	146	2,39	79,14
Nitritai, NO ₂ ⁻	< 0,02		
Nitratai, NO ₃ ⁻	2	0,03	0,63
Katijonai:			
Natris, Na ⁺	3,80	0,17	2,98
Kalis, K ⁺	0,70	0,02	0,35
Kalcis, Ca ²⁺	81	4,04	70,75
Magnis, Mg ²⁺	18	1,48	25,92
Amoniakas, NH ₄ ⁺	< 0,03		
Kitos analizės:			
pH, pH vienetai 20 °C	8,18		
Permanganato skaičius, mg O/l	1,60		
Bendraji geležis, Fe mg/l	0,05		
Savitasis elektros laidis, μS/cm	398		

Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Iš informacijos įrengtoje lentoje sužinosime: „kad pavadinimas kilęs nuo šalia šaltinio esančios Koiskalnio kalvos. Žemaitiškas žodis „koisis“ ar „Koiskalnis“ reiškia uodą, uodų kalną“. Šių įkryių gyvių čia išties gausu. Senieji žmonės sako, kad šaltinio vanduo dar gydo akis, yra sakralus. Aplink šaltinį auga Lietuvos Raudonosios knygos augalas – miškinė mėta (*Mentha longifolia*).

